ການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ພາຍໃນປະເທດ

ຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ

ມິຖຸນາ 2018

ການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ພາຍໃນປະເທດ ຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ

ມິຖຸນາ 2018

ສະຫງວນລິຂະສິດໂດຍ Creative Commons Attribution ບໍ່ສະແຫວງທາງ
ການຄ້າ-ຄັດຈາກເລກທີ 3.0 IGO license (CC BY-NC-ND 3.0 IGO)

©2018 ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ

ຖະໜົນເອດີບີ 6, ເມືອງມັນດາລູຢອງ, 1550 ເມໂຕຣ ມະນີລາ, ປະເທດຟິລິບປິນ

ໂທລະສັບ: +63 2 632 4444; ໂທລະສານ: +63 2 636 2444

www.adb.org

ເປັນເຈົ້າຂອງລິຂະສິດສ່ວນໜຶ່ງ. ຈັດພິມປີ 2018

ISBN 978-92-9261-880-3 (ສະບັບພິມ), 978-92-9261-881-0 (ສະບັບອີເລັກໂຕຣນິກ)

ເລກທີເກັບມື້ງານສິ່ງພິມ TIM190415-3

DOI: <http://dx.doi.org/10.22617/TIM190415-3>

ADB ບໍ່ຮັບປະກັນຄວາມຖືກຕ້ອງຊັດເຈນຂອງຂໍ້ມູນ ທີ່ລະບຸໄວ້ໃນສິ່ງພິມສະບັບນີ້ ແລະ ຈະບໍ່ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ຜົນກະທົບທີ່ເກີດຈາກການນຳໃຊ້ສິ່ງພິມດັ່ງກ່າວນີ້. ການລະບຸຂໍ້ບໍລິສັດ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນຂອງຜູ້ຜະລິດໃດໜຶ່ງບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ADB ຮັບຮອງເອົາ ຫຼື ແນະນຳ ບໍລິສັດ ຫຼື ຜະລິດຕະພັນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຫຼາຍກວ່າພາກສ່ວນອື່ນໆ ທີ່ມີລັກສະນະຄ້າຍຄືກັນ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການລະບຸໄວ້ໃນສິ່ງພິມສະບັບນີ້.

ໂດຍການກຳນົດ ແລະ ອ້າງອີງເຖິງ ອານາເຂດ ຫຼື ພື້ນທີ່ທາງພູມສາດ, ຫຼື ການນຳໃຊ້ຄຳສັບ “ປະເທດ” ໃນສິ່ງພິມສະບັບນີ້, ADB ບໍ່ມີຈຸດປະສົງທີ່ຈະຕັດສິນວ່າ ເປັນສະຖານະທາງກົດໝາຍ ຫຼື ສະຖານະອື່ນໆທາງດ້ານອານາເຂດ ຫຼື ພື້ນທີ່ດັ່ງກ່າວນັ້ນ.

ສິ່ງພິມດັ່ງກ່າວນີ້ ຖືກສ້າງຂຶ້ນພາຍໃຕ້ Creative Commons Attribution-ບໍ່ສະແຫວງທາງການຄ້າ-ຄັດຈາກເລກທີ 3.0 IGO license (CC BY-NC-ND 3.0 IGO) <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/igo/>. ໂດຍນຳໃຊ້ເນື້ອໃນຂອງສິ່ງພິມສະບັບນີ້, ພວກທ່ານເຫັນດີທີ່ຈະປະຕິບັດໃຫ້ສອດຄ່ອງຕາມເງື່ອນໄຂຂອງໃບອະນຸຍາດສະບັບນີ້. ສຳລັບການລະບຸແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ ແລະ ການອະນຸຍາດ, ກະລຸນາອ່ານຂໍ້ກຳນົດ ແລະ ເງື່ອນໄຂກ່ຽວກັບການນຳໃຊ້ ທີ່ <https://www.adb.org/terms-use#openaccess>.

ໃບອະນຸຍາດ CC ບໍ່ໄດ້ລວມເອົາການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນໃນສິ່ງພິມສະບັບນີ້ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຢູ່ພາຍໃຕ້ການສະຫງວນລິຂະສິດຂອງ ADB. ໃນກໍລະນີທີ່ຖືກອ້າງອີງເຖິງແຫຼ່ງຂໍ້ມູນອື່ນໆ, ກະລຸນາຕິດຕໍ່ພົວພັນເຈົ້າຂອງລິຂະສິດ ຫຼື ຜູ້ຈັດພິມແຫຼ່ງຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວນັ້ນ ເພື່ອຂໍອະນຸຍາດນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນ. ADB ຈະບໍ່ຮັບຜິດຊອບຕໍ່ການຮຽກຮ້ອງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກການນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານັ້ນ.

ກະລຸນາຕິດຕໍ່ພົວພັນ pubsmarketing@adb.org ຖ້າທ່ານມີຄຳຖາມ ຫຼື ຄຳຄິດເຫັນກ່ຽວກັບເນື້ອໃນ ຫຼື ຖ້າທ່ານຕ້ອງການຮັບໃບອະນຸຍາດນຳໃຊ້ລິຂະສິດ ເພື່ອຈຸດປະສົງການນຳໃຊ້ຂອງຕົນເອງ ທີ່ບໍ່ໄດ້ລະບຸໄວ້ໃນຂໍ້ກຳນົດເຫຼົ່ານີ້ ຫຼື ເພື່ອຂໍອະນຸຍາດນຳໃຊ້ກາໝາຍຂອງ ADB.

ໝາຍເຫດ:

ໃນສິ່ງພິມສະບັບນີ້, “\$” ໝາຍເຖິງ ສະກຸນເງິນໂດລາສະຫະລັດອາເມລິກາ.

ໃບແກ້ຄຳຜິດໃນສິ່ງພິມຂອງເອດີບີ ອາດສາມາດເຂົ້າເບິ່ງໄດ້ທີ່ <http://www.adb.org/publications/corrigenda>.

ສາລະບານ

ແຜນວາດ ແລະ ກ່ອງຂໍ້ມູນ	iv
ກ່ຽວກັບສິ່ງພິມເຫຼັ້ມນີ້	v
ຕົວອັກສອນຫຍໍ້	viii
ບົດສະຫຼຸບ ໂດຍສັງເຂບ	ix
I. ພາກສະເໜີ	1
II. ສັງລວມຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ	4
III. ວິທີການປະຕິບັດການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດຂອງ ADB	5
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ການນຳໃຊ້ ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ - ເຫດຜົນ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ	7
ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ການນຳໃຊ້ຂອບເຂດລາຄາ ເພື່ອໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ	9

ແຜນວາດ ແລະ ກ່ອງຂໍ້ມູນ

ແຜນວາດ

- 1. ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດນອນໃນຮອບວຽນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງເອດີບີ 2
- 2. ຂັ້ນຕອນດໍາເນີນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ 4

ກ່ອງຂໍ້ມູນ

- ສິ່ງທີ່ຄວນເຂົ້າໃຈ ກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດຂອງໂຄງການ 3

ກຽວກັບສິ່ງພົມເຫຼິ້ນນີ້

ໃນເດືອນ ເມສາ 2017, ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB) ໄດ້ອະນຸມັດຂອບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແບບໃຫມ່, ນະໂຍບາຍກຽວກັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງ ADB ສໍາລັບການສະໜອງສິນຄ້າ, ການ ກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ, ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ ແລະ ການບໍລິການທີ່ບໍ່ແມ່ນທີ່ປຶກສາ (ປີ 2017, ແລະ ສະບັບປັບປຸງໃນແຕ່ລະໄລຍະ); ແລະ ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສໍາລັບຜູ້ກູ້ຢືມທຶນຂອງ ADB ສໍາລັບການສະໜອງສິນຄ້າ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ/, ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ ແລະ ການບໍລິການທີ່ບໍ່ແມ່ນທີ່ປຶກສາ (ປີ 2017, ແລະ ສະບັບປັບປຸງໃນແຕ່ລະໄລຍະ). ເອກະສານສະບັບນີ້ ແມ່ນປ່ຽນແທນເອກະສານສະບັບເດີມກ່ຽວກັບ ການຈັດຈ້າງທີ່ປຶກສາ (ປີ 2013, ແລະ ສະບັບປັບປຸງໃນແຕ່ລະໄລຍະ) ແລະ ຄູ່ມືແນະນໍາກ່ຽວກັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ (ປີ 2015, ແລະ ສະບັບປັບປຸງໃນແຕ່ລະໄລຍະ). ນະໂຍບາຍການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແລະ ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແມ່ນເນັ້ນໃສ່ບັນດາກິດຈະກຳການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ຂອງອົງກອນຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ແລະ ອົງກອນຈັດຕັ້ງ ປະຕິບັດໂຄງການທີ່ໄດ້ຮັບທຶນທັງໝົດ ຫຼື ບາງສ່ວນທີ່ເປັນຮູບແບບເງິນກູ້ ຫຼື ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ ADB, ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງ. ADB ໄດ້ອອກແບບນະໂຍບາຍກຽວກັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສະບັບປີ 2017 ເພື່ອຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດສູງສຸດ ແລະ ຄວາມຍືດຫຍຸ່ນຂອງຮອບວຽນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ໂຄງການ ຕະຫຼອດຮອດການປັບປຸງນໍາມາຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການໂດຍການສຸມໃສ່ຮູບແບບໃຫມ່ ກ່ຽວກັບແນວຄວາມຄິດທາງດ້ານຄຸນນະພາບ, ຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງການນໍາໃຊ້ທຶນ (Value for Money) ແລະ ແທດເໝາະກັບເປົ້າໝາຍ.

ຄູ່ມືແນະນໍາສະບັບນີ້ ແມ່ນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຄູ່ມືແນະນໍາສະບັບຕ່າງໆທີ່ ADB ຈັດພິມໃນປີ 2018 ເພື່ອປະກອບເຂົ້າໃນນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງປີ 2017. ຄູ່ມືແນະນໍາ ແຕ່ລະຫົວຂໍ້ ໄດ້ສົນທະນາປະເດັນຕ່າງໆຂອງຜູ້ກູ້ຢືມ (ລວມທັງ ຜູ້ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ, ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມປະມູນ ແລະ ພາກຊຸມຊົນພາຍໃຕ້ລະບົບຂອບໃໝ່ (ເບິ່ງບັນຊີລາຍການຂ້າງລຸ່ມ). ຄູ່ມືແນະນໍາສະບັບນີ້ ຊີ້ໃຫ້ເຫັນເຖິງ ຄວາມຕິດພັນເຊິ່ງກັນແລະກັນເປັນປະຈຳ ແລະ ຄວນອ່ານຄຽງຄູ່ກັນ. ເອກະສານອ້າງອີງທັງໝົດທີ່ກ່າວເຖິງ “ຄູ່ມືແນະນໍາ” ແມ່ນກ່ຽວຂ້ອງກັບຄູ່ມືແນະນໍາເຫຼົ່ານີ້. ຄູ່ມືແນະນໍາເຫຼົ່ານີ້ ອາດຈະໄດ້ຮັບການປັບປຸງ, ປ່ຽນແທນ, ຫຼື ຖືກຍົກເລີກໄດ້ຕະຫຼອດເວລາ.

ບັນຊີລາຍການຄູ່ມືແນະນໍາຕ່າງໆຂອງ ADB ປີ 2017 ກ່ຽວກັບ ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຕ່າງໆ

1. ຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງການນໍາໃຊ້ທຶນ	14. ແຕ້ກໂນໂລຊີຂັ້ນສູງ
2. ຂອບຄວາມສ່ຽງການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ	15. ຄຸນນະພາບ
3. ການວາງແຜນຍຸດທະສາດການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ	16. ການຮ້ອງທຸກທີ່ຕິດພັນກັບການປະມູນ
4. ການທົບທວນວຽກງານຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ	17. ຄວາມບໍ່ສອດຄ່ອງໃນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ
5. ຮູບແບບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງທາງເລືອກ	18. ໄລຍະລໍຖ້າການເຊັນສັນຍາ
6. ການປະມູນເປີດກວ້າງ	19. ລັດວິສາຫະກິດ
7. ການປັບລາຄາ	20. ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແບບອີເລັກໂຕຣນິກ
8. ເອກະສານຍື່ນປະມູນທີ່ສະເໜີລາຄາຕໍ່າ
ຜິດປົກກະຕິ	21. ຂອບຂໍ້ຕົກລົງຂອງການບໍລິການທີ່ປຶກສາ
9. ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ	22. ຮູບແບບຮຸ້ນສ່ວນລະຫວ່າງລັດ-ເອກະຊົນ
10. ການຄັດເລືອກຄຸນວຸດທິກ່ອນການປະມູນ	23. ການຄຸ້ມຄອງສັນຍາ
11. ຜູ້ຮັບເໝົາຕໍ່ໄລຍະ	24. ສະຖານະການບໍ່ໝັ້ນຄົງ, ໄດ້ຮັບຜົນກະທົບ
ຈາກຄວາມຂັດແຍ່ງ ແລະ ສະພາວະສຸກເສີນ
12. ການບໍລິການທີ່ປຶກສາທີ່ຜູ້ກູ້ຢືມຂອງ ADB
ຄຸ້ມຄອງ	
13. ການບໍລິການທີ່ບໍ່ແມ່ນທີ່ປຶກສາທີ່ຜູ້ກູ້ຢືມຂອງ
ADB ຄຸ້ມຄອງ	

ການປະຕິຮູບລະບົບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງ ADB ແມ່ນຮັບປະກັນຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງການນໍາໃຊ້ທຶນ (Value for Money) ໂດຍການປັບປຸງຄວາມຍືດຫຍຸ້ນ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ປະສິດທິພາບ ໂດຍຜ່ານຮອບວຽນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ (ເບິ່ງການສະແດງພາບຂ້າງລຸ່ມ ແລະ ຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງການນໍາໃຊ້ທຶນ). ຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງການນໍາໃຊ້ທຶນ ແມ່ນພາກສ່ວນໜຶ່ງຂອງ ໂຄງສ້າງຂອງຂະບວນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ທີ່ກວມລວມ ເຊິ່ງມີສາມເສົາຄໍ້າສະໜັບສະໜູນຄື: ປະສິດທິພາບ, ຄຸນນະພາບ ແລະ ຄວາມຍືດຫຍຸ້ນ. ຫຼັກການພື້ນຖານສອງປະການຄື: ຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທໍາ ແມ່ນປົນອ້ອມທຸກອົງປະກອບຂອງ ໂຄງສ້າງນີ້.

ເວລາ

ເວລາແມ່ນສິ່ງສໍາຄັນພື້ນຖານສໍາລັບຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງການນໍາໃຊ້ທຶນເມື່ອໂຄງການສໍາເລັດຕາມເປົ້າໝາຍ ຫຼື ເມື່ອການດໍາເນີນການສໍາເລັດໄດ້ໂດຍໄວແມ່ນການເພີ່ມຄຸນຄ່າໃຫ້ແກ່ຜູ້ມີສ່ວນຮ່ວມຫຼາຍຂຶ້ນກວ່າເກົ່າ. ຕົວຢ່າງ ໂຄງການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງເສັ້ນທາງສໍາເລັດໄດ້ໄວແມ່ນເປັນຜົນປະໂຫຍດທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ຄວາມໝັ້ນຄົງ ຫຼື ຄຸນຄ່າອື່ນໃຫ້ແກ່ຊຸມຊົນໃນການຊົມໃຊ້ເສັ້ນທາງນັ້ນເອງ. ມັນແມ່ນຜົນຂອງການລົງທຶນທີ່ໄດ້ກັບມາໃຫ້ແກ່ອົງກອນຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ແລະ ເປັນການເລັ່ງລັດໂຄງການ ແລະ ຮອບວຽນການຊໍາລະໃຫ້ຜູ້ຊະນະການປະມູນ. ເຊັ່ນດຽວກັນ, ໂຄງການປະຕິບັດຊັກຊ້າກໍ່ຈະສູນເສຍຄຸນຄ່າທີ່ສໍາຄັນ.

ເມື່ອພິຈາລະນາຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງການນໍາໃຊ້ທຶນໃນແງ່ຂອງການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ຕ້ອງໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ຕໍ່ທຸກໆສິ່ງເຊັ່ນ: (i) ການເຮັດໃຫ້ຮອບວຽນການຈັດຊື້ສັ້ນລົງ ຫຼື (ii) ການເລັ່ງລັດຜົນໄດ້ຮັບຂອງໂຄງການພັດທະນາ.

ຈຸດປະສົງ

ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ສະບັບນີ້ແມ່ນ ແນໃສ່ເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ອ່ານ ໂດຍຜ່ານການຜັນຂະຫຍາຍເນື້ອໃນ ແລະ ອະທິບາຍກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງ ເອດີບີ ປີ 2017 ສຳລັບຜູ້ກູ້ຢືມ (ລວມທັງ ຜູ້ໄດ້ຮັບການຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ).

ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ສະບັບນີ້ ຍັງໄດ້ແຍກຂ່າວສານເພີ່ມເຕີມເພື່ອໃຫ້ຜູ້ອ່ານໃນການພິຈາລະນາ ເນື້ອນຳໃຊ້ນະໂຍບາຍ ແລະ ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງເອດີບີ ຕາມແຕ່ລະສະຖານະການ.

ເອກະສານແມ່ແບບ

ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນແນໃສ່ເພື່ອໃຫ້ເປັນເອກະສານແມ່ແບບ (ບໍ່ຕາຍຕົວ) ແລະ ຈະມີການປັບປຸງຕື່ນຕາມຄວາມເໝາະສົມ.

ຕິດຕາມສະບັບປັບປຸງ ແລະ ສະບັບຫຼ້າສຸດ ຢູ່ໃນເວັບໄຊສູນທຸລະກິດຂອງເອດີບີ ທີ່

<https://www.adb.org/business/main>.

ຜູ້ອ່ານ

ໃນທຸກສະຖານະການ, ແມ່ນຫວັງໃຫ້ຜູ້ອ່ານນຳໃຊ້ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ຢ່າງແທດເໝາະກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕົນເອງ. ເພື່ອເຮັດໃຫ້ນຳໃຊ້ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ຕໍ່ໄປນີ້ແມ່ນຂໍ້ສົມມຸດຖານກ່ຽວກັບຜູ້ອ່ານ.

ຜູ້ອ່ານແມ່ນມີຄວາມຊຳນານງານກ່ຽວຂ້ອງກັບກິດຈະກຳທີ່ນຳໃຊ້ເງິນທັງໝົດຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຈາກທຶນກູ້ຢືມ ຫຼື ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກເອດີບີ ຫຼື ແມ່ນທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງ.

ຄຳຖາມທີ່ມັກຖືກຖາມເລື້ອຍໆ

ຄຳຖາມທີ່ຖືກຖາມເລື້ອຍໆ, ການຊື້ແຈງ, ຕົວຢ່າງ, ຂໍ້ມູນເພີ່ມເຕີມ, ການເຊື່ອມຕໍ່ເຂົ້າໃນການເຝິກອົບຮົມ, ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທີ່ເປັນປະໂຫຍດ ແມ່ນສາມາດເຂົ້າເບິ່ງໄດ້ທີ່ ເວັບໄຊຂອງ ADB.

ຕິດຕາມສະບັບປັບປຸງ ແລະ ສະບັບຫຼ້າສຸດ ຢູ່ໃນເວັບໄຊສູນທຸລະກິດຂອງ ADB ທີ່ <https://www.adb.org/business/main>.

ກົດໝາຍ ແລະ ຄຳສັ່ງບຸລິມະສິດ

ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນອະທິບາຍ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍ ຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆຂອງລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສຳລັບຜູ້ກູ້ຢືມຂອງ ADB ສຳລັບການສະໜອງສິນຄ້າ, ການກຳສ້າງ/ສ້ອມແປງ/ສ້ອມແປງ, ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ບໍ່ແມ່ນທີ່ປຶກສາ, (ປີ 2017, ແລະ ສະບັບປັບປຸງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ); ທີ່ນຳໃຊ້ໃນອົງກອນຄຸ້ມຄອງ (ແລະ ການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ) ໂຄງການ ພາຍໃນອະທິປະໄຕ (ລວມທັງໂຄງການຍ່ອຍ) ສຳລັບໂຄງການທີ່ນຳໃຊ້ທຶນຂອງ ADB ໂດຍການລົງທຶນທີ່ນຳໃຊ້ ທຶນກູ້ຢືມທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຈາກ ADB (ແຕ່ບໍ່ລວມເງິນກູ້ຂອງ ADB ສຳລັບໂຄງການຖືເອົາຜົນໄດ້ຮັບ ແລະ ນະໂຍບາຍເປັນພື້ນຖານ), ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຂອງ ADB (ບໍ່ລວມການຊ່ວຍເຫຼືອດ້ານວິຊາການຂອງ ADB ຄຸ້ມຄອງ ແລະ ພະນັກງານໃຫ້ຄຳປຶກສາ), ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງ.

ໃນກໍລະນີມີຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ ແລະ ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ, ເອກະສານສະບັບຫຼ້າສຸດ ຖືເປັນເອກະສານສັກສິດກວ່າ. ສັນຍາສະໜອງທຶນຈະເປັນເອກະສານຄຸ້ມຄອງສາຍພົວພັນທາງນິຕິກຳລະຫວ່າງ ຜູ້ກູ້ຢືມ ແລະ ADB, ສິດ ແລະ ພັນທະຂອງຜູ້ກູ້ຢືມ ແລະ ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ, ການກຳສ້າງ/ສ້ອມແປງ ແລະ ການບໍລິການ ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງຈາກເອກະສານຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງສະເພາະທີ່ຜູ້ກູ້ຢືມໄດ້ອອກ ແລະ ຕາມສັນຍາທີ່ໄດ້ເຊັນກັນ ລະຫວ່າງຜູ້ກູ້ຢືມ ແລະ ຜູ້ສະໜອງ, ແຕ່ບໍ່ໄດ້ຮັບການຄຸ້ມຄອງຈາກຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້.

ຕົວອັກສອນຫຍໍ້

ADB	—	ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ
CIF	—	ມູນຄ່າ, ການປະກັນໄພ ແລະ ການຂົນສົ່ງ
CIP	—	ມູນຄ່າ, ການປະກັນໄພ, ການຂົນສົ່ງຮອດສະຖານທີ່ (ຊື່ສະຖານທີ່ຢູ່ປາຍທາງ)
EXW	—	ລາຄາຢູ່ສະຖານທີ່ຜະລິດ, ລາຄາໂຮງງານ, ລາຄາຢູ່ສາງ ລາຄາສິນຄ້າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ (ວາງຂາຍຢູ່ຖ້ານ)
GNI	—	ລວມຍອດລາຍຮັບແຫ່ງຊາດ
OCB	—	ການປະມູນເປີດກວ້າງ
SMEs	—	ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ
VFM	—	ຄວາມຄຸ້ມຄ່າຂອງການນຳໃຊ້ທຶນ

ບົດສະຫຼຸບ ໂດຍສັງເຂບ

ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນລວບລວມວິທີການປະຕິບັດການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດຂອງ ADB ຕໍ່ກັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສຳລັບການສະໜອງສິນຄ້າ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ ແລະ ການບໍລິການທີ່ປຶກສາທີ່ຈະໄດ້ຮັບການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂດຍການນຳໃຊ້ທຶນທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງທຶນກູ້ຢືມ ຫຼື ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ ADB ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງພາຍໃຕ້ນະໂຍບາຍການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ປີ 2017.

ກ່ອນໜ້ານີ້, ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດໄດ້ຮັບອະນຸຍາດພຽງແຕ່ກໍລະນີການປະມຸນສາກົນເທົ່ານັ້ນ. ຈາກການແນະນຳກ່ຽວກັບການປະມຸນການເປີດກວ້າງສາກົນ, ນະໂຍບາຍການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ໄດ້ຍົກເລີກການແບ່ງແຍກລະຫວ່າງ ການປະມຸນ “ສາກົນ” ແລະ “ພາຍໃນ”. ສະນັ້ນ, ໃນປະຈຸບັນນີ້ ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດອາດຈະນຳໃຊ້ເມື່ອໃດທີ່ມີການໂຄສະນາພາຍໃນປະເທດ.

ແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ທີ່ໄດ້ອະນຸຍາດຕາມຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ ກ່ຽວກັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສຳລັບການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ ແມ່ນຄ້າຍຄືກັນກັບສິ່ງທີ່ເຄີຍນຳໃຊ້ຕາມມາພາຍໃຕ້ບົດແນະນຳການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງ ADB (ປີ 2015, ແລະ ສະບັບປັບປຸງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ). ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ມັນອະນຸຍາດໃຫ້ຢຶດຫຸ້ນຫຼາຍກວ່າເກົ່າ. ຂອບເຂດການໃຫ້ສິດທິພິເສດຈະບໍ່ມີການກຳນົດຂາດຕົວອີກຕໍ່ໄປ ແລະ ອາດຈະດັດປັບຕາມເພດານທີ່ໄດ້ກຳນົດ.

ສຳລັບການໃຫ້ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ, ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ ຈະແນະນຳວິທີການໃໝ່ໃນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ. ວິທີການນີ້ອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ກູ້ຢືມ (ລວມຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ) ທີ່ລວມເອົາ “ການນຳໃຊ້ຊ່ຽວຊານພາຍໃນປະເທດ ສຳລັບຕຳແໜ່ງຕົ້ນຕໍ” ປະກອບເຂົ້າໃນບັນທັດຖານການປະເມີນຜົນດ້ານເຕັກນິກ. ໃນໄລຍະຕໍ່າມມາ, ມີຄວາມເປັນໄປໄດ້ ພຽງແຕ່ການກຳນົດຄວາມຕ້ອງການໃນບາງຕຳແໜ່ງທີ່ເປັນ “ພາຍໃນປະເທດ” ເທົ່ານັ້ນ.

I. ພາກສະເໜີ

1.1 ຈຸດປະສົງຂອງຄຸ້ມແນະນຳສະບັບນີ້ ແມ່ນເພື່ອໃຫ້ຄວາມກະຈ່າງແຈ້ງ ແລະ ຜັນຂະຫຍາຍວິທີການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ທີ່ອາດຈະນຳໃຊ້ໃນໂຄງການທີ່ມີການນຳໃຊ້ທຶນທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງທຶນກູ້ຢືມ ຫຼື ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ ADB ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງ. ພາຍໃຕ້ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສຳລັບຜູ້ກູ້ຢືມທຶນຂອງ ADB: ສຳລັບການສະ ໜອງສິນຄ້າ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ, ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ ແລະ ການບໍລິການທີ່ບໍ່ແມ່ນທີ່ປຶກສາ (ປີ 2017, ແລະ ສະບັບປັບປຸງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ), ADB ອາດຈະຮັບເອົາການປະຕິບັດຂໍ້ກຳນົດເພື່ອການສົ່ງເສີມ ຫຼື ຊຸກຍູ້ການພັດທະນາອຸດສະຫະກຳພາຍໃນປະເທດ ໂດຍຜ່ານແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ຖ້າຫາກ ADB ມີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈທີ່ຂໍ້ກຳນົດດັ່ງກ່າວໄດ້ສອດຄ່ອງກັບຫຼັກການຈັດຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຕົ້ນຕໍ.¹

1.2 ນະໂຍບາຍການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງ ADB: ສຳລັບການສະໜອງສິນຄ້າ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ, ການບໍລິການທີ່ປຶກສາແລະ ການບໍລິການທີ່ບໍ່ແມ່ນປຶກສາ (ປີ 2017, ແລະ ສະບັບປັບປຸງໃນແຕ່ລະໄລຍະ) ຈະຊຸກຍູ້ການພັດທະນາຂະແໜງການ ການເຮັດສັນຍາ, ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ ແລະ ການຜະລິດ ພາຍໃນປະເທດຂອງຜູ້ກູ້ຢືມເອງ. ADB ສົ່ງເສີມການພັດທະນານີ້ໃນສອງທິດທາງຄື:

- (i) ໂດຍຜ່ານການດຳເນີນການ: ທຶນກູ້ຢືມ ແລະ ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງ ADB ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງທີ່ຈະສຸມໃສ່ໃນແຕ່ລະໄລຍະຂອງການພັດທະນາຂະແໜງການສະເພາະ, ອຸດສະຫະກຳ ຫຼື ການດຳເນີນງານຂອງພາກເອກະຊົນ, ນິຕິບຸກຄົນສະເພາະໂດຍຜ່ານການລົງທຶນເປັນທຸ້ນສ່ວນ, ການຄ້າປະກັນ ແລະ/ຫຼື ການກູ້ຢືມ, ADB ອາດຈະຈັດຫາທຶນເພື່ອເຮັດການຄ້າເພື່ອເອື້ອອຳນວຍໃຫ້ທັງດ້ານການຄ້າ ແລະ ການພັດທະນາຂອງບໍລິສັດພາຍໃນປະເທດ.
- (ii) ໂດຍຜ່ານແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ: ADB ອາດຈະອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ກູ້ຢືມ (ລວມທັງຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ) ເພື່ອນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດແກ່ບໍລິສັດ ຫຼື ບຸກຄົນທີ່ມີຄຸນວຸດທິເພາະສົມພາຍໃນປະເທດ ແລະ ສິນຄ້າທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ.

ຄຸ້ມແນະນຳສະບັບນີ້ ໄດ້ກະກຽມເພື່ອໃຫ້ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ສຳລັບທິດທາງທິສອງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້. ແຜນວາດ 1 ຈະສະແດງໃຫ້ເຫັນພາບລວມຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດນອນໃນຮອບວຽນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງ ADB.

1.3 ໃນຂະນະທີ່ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ຂອງປີ 2017 ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຍືດຫຍຸ່ນ ເພື່ອນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ, ຜູ້ກູ້ຢືມ ຈຳເປັນຕ້ອງຄຳນຶງເຖິງຂໍ້ຖືກຖຽງ ແລະ ການໂຕ້ຕອບຄືນ ເມື່ອນຳໃຊ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວໃນຕົວຈິງ, ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍ ແລະ ຜົນປະໂຫຍດ ແລະ ທາງເລືອກທີ່ມີຢູ່ໃນການສົ່ງເສີມ ການເຂົ້າຮ່ວມການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງທົ່ວໄປ. ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1 ຈະອະທິບາຍເຫດຜົນ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ ໃນການນຳໃຊ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ.

¹ ເມື່ອຄູ່ຮ່ວມພັດທະນາ ອະນຸຍາດຂອບເຂດການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ໃຫ້ແກ່ປະເທດທີ່ເປັນສະມາຊິກຂອງປະເທດກຳລັງພັດທະນາຂອງ ADB, ADB ອາດຈະອະນຸຍາດໃຫ້ນຳໃຊ້ຂອບເຂດດັ່ງກ່າວ ພາຍໃຕ້ໂຄງການຂອງ ADB. ສ່ວນວິທີການນຳໃຊ້ແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ (ແລະ ຂອບເຂດລາຄາທີ່ນຳໃຊ້) ຕ້ອງສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນໃນແຜນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງໂຄງການ. ເບິ່ງລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ (ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 3, ວັກ 80-82).

ແຜນວາດ 1: ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ນອນໃນຮອບວຽນ ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງ ADB

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ.

1.4 ADB ນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ໃຫ້ແກ່ໂຄງການທີ່ຕົນສະໜອງທຶນດ້ວຍຄວາມລະມັດລະວັງ ແລະ ໃນເມື່ອແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດດັ່ງກ່າວ ຫາກມີຄວາມໂປ່ງໃສ ແລະ ຊັດເຈນຕາມທີ່ໄດ້ອະທິບາຍໃນທີ່ນີ້ (ເບິ່ງກ່ອງຂໍ້ມູນ). ນີ້ແມ່ນຄວາມຂັດແຍ່ງໃນຕົວມັນເອງທີ່ເກີດຂຶ້ນຈາກແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ກັບຫຼັກການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຕົ້ນຕໍຂອງ ADB ທີ່ຕິດພັນກັບການປະຫຍັດ ແລະ ຄວາມຍຸຕິທຳ ປະກອບເຂົ້າກັບການຂາດຫຼັກຖານ ແລະ ການປະເມີນຜົນກະທົບຕໍ່ແຜນເຫຼົ່ານີ້.

1.5 ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ອາດຈະນຳໃຊ້ໃນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- (i) ສິນຄ້າ,
- (ii) ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ, ແລະ
- (iii) ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ.

ກ່ອງຂໍ້ມູນ

ສິ່ງທີ່ຄວນເຂົ້າໃຈກ່ຽວກັບຜົນກະທົບຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດຂອງໂຄງການ

ເມື່ອພິຈາລະນາເຖິງການນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດຖືເປັນສຳຄັນໂດຍຜ່ານການປະເມີນດ້ານຕະຫລາດເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ການໃຫ້ສິດທິພິເສດແກ່ຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນປະເທດ ຫຼື ສິນຄ້າຜະລິດພາຍໃນປະເທດນັ້ນ ບໍ່ສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ການແຂ່ງຂັນ. ມັນມີຄວາມສຳຄັນເທົ່າທຽມກັນ ເພື່ອຮັບປະກັນວ່າ ຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນປະເທດ ຫຼື ສິນຄ້າຜະລິດພາຍໃນປະເທດປະຕິບັດຕາມມາດຕະຖານດ້ານເຕັກນິກ, ສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ແຮງງານ.

ຜົນກະທົບດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມທີ່ເປັນວົງກວ້າງຄວນນຳມາພິຈາລະນາ ເພື່ອໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດເຊັ່ນດຽວກັນ. ຕົວຢ່າງ: ການອະນຸຍາດນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ອາດຈະສົ່ງເສີມການພັດທະນາພາກເອກະຊົນໃນປະເທດຜູ້ກູ້ຢືມ ໂດຍຜ່ານການໃຫ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວນັ້ນໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ, ດ້ວຍເຫດນີ້ຈຶ່ງໃຫ້ໂອກາດຫຼາຍກວ່າ ເພື່ອຊະນະສັນຍາຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ ແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດທີ່ໄດ້ອອກແບບບໍ່ດີ ອາດຈະສົ່ງຜົນໃຫ້ຄຸນນະພາບພາບຂອງສິນຄ້າ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ ຫຼື ການ ບໍລິການຂອງຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ຜູ້ຮັບເໝົາທີ່ມີຄຸນວິດເໝາະສົມນັ້ນຕໍ່າກວ່າ. ອີກທາງເລືອກອື່ນ, ເມື່ອນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດດ້ານລາຄາ, ຜູ້ກູ້ຢືມຈະຕ້ອງໄດ້ຈ່າຍຫຼາຍຂຶ້ນ ສຳລັບສິນຄ້າ ຫຼື ການບໍລິການອັນດຽວກັນ ຫຼື ຄ້າຍຄືກັນ.

ມັນສາມາດເກີດມີຂໍ້ພິພາດຂຶ້ນໄດ້ ເມື່ອແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ຫາກໄດ້ນຳໃຊ້ໃນໄລຍະຍາວກໍສົ່ງຜົນໃຫ້ການແຂ່ງຂັນຫຼຸດຜ່ອນລົງ ແລະ ບໍ່ມີຄວາມກົດດັນໃນການແຂ່ງຂັນຂອງອຸດສາຫະກຳພາຍໃນ ເພື່ອຈະໄດ້ມາປະສິດທິພາບຂອງຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ຫຼື ຜູ້ຮັບເໝົາທີ່ມີລະດັບດີທີ່ສຸດໃນໂລກ. ຜູ້ຊົມໃຊ້ຮັບພາລະຂອງມູນຄ່າທີ່ສູງຂຶ້ນເຊັ່ນນີ້.

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ.

II. ສັງລວມຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ພາຍໃນປະເທດ

2.1 ແຜນວາດ 2 ໄດ້ສັງລວມຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ໃນໂຄງງານນຳໃຊ້ທຶນທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງທຶນກູຢິມ ຫຼື ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ ADB ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງ ສຳລັບ ການສະໜອງ ສິນຄ້າ, ການກຳສ້າງ/ສ້ອມແປງ, ແລະ ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ.

ແຜນວາດ 2: ຂັ້ນຕອນດຳເນີນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ

ແຫຼ່ງຂໍ້ມູນ: ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ.

III. ວິທີການປະຕິບັດການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນ ປະເທດຂອງ ADB

3.1 ສໍາລັບການດໍາເນີນການກ່ຽວກັບທຶນທີ່ໄດ້ຮັບທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງທຶນກູ້ຢືມ ຫຼື ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ ADB ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງ ທີ່ນໍາໃຊ້ລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ປີ 2017 ນັ້ນ, ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ອາດຈະໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໂດຍນໍາໃຊ້ຍຸດທະສາດການຈັດພູດສັນຍາທີ່ ເໝາະສົມ, ຮູບແບບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ຫຼື ບັນທັດຖານຄຸນວຸດທິເໝາະສົມ ເພື່ອດຶງດູດການເຂົ້າຮ່ວມປະມູນພາຍໃນປະເທດໃຫ້ຫຼາຍຂຶ້ນ. ສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ອາດຈະນໍາໃຊ້ຖ້າຫາກບໍ່ມີຜົນກະທົບທາງລົບໃນການຈັດຕັ້ງປະຕິບັດໂຄງການ ຫຼື ເພີ່ມຄວາມສ່ຽງໃຫ້ແກ່ໂຄງການເຫັນໄດ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ. ວິທີທາງປະຕິບັດການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ແມ່ນການໃຫ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວໃນໄລຍະດໍາເນີນການປະເມີນຜົນເຊິ່ງຈະໄດ້ອະທິບາຍລະອຽດຕໍ່ແຕ່ລະປະເທດຂອງການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ.

A. ການສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ

3.2 ຂອບເຂດການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ອາດຈະອະນຸຍາດ ສໍາລັບສິນຄ້າທີ່ຜະລິດຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນປະເທດ ຖ້າຫາກໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ເຖິງແມ່ນວ່າມີການນໍາໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ, ຜູ້ກູ້ຢືມ ອາດຈະບໍ່ເລືອກນໍາໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດໃນການເຮັດທຸລະກໍາການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ທີ່ໄດ້ຕົກລົງໃນແຜນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ, ຕົວຢ່າງ: ເມື່ອຕະຫລາດພາຍໃນມີການແຂ່ງຂັນ ຫຼື ເມື່ອການເຂົ້າຮ່ວມປະມູນພາຍໃນ ບໍ່ໜ້າຈະເປັນໄປໄດ້.

3.3 ເມື່ອໄດ້ຮັບອະນຸຍາດຈາກ ADB, ຂອບເຂດການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ຈະຖືກນໍາໃຊ້ໃນໄລຍະ ດໍາເນີນການປະເມີນຜົນ. ແຜນທີ່ຈະໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດແກ່ສິນຄ້າທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດທີ່ຈະມີການຈັດຊື້ ແລະ ຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນທີ່ຈະມີສ່ວນຮ່ວມໃນໂຄງການທີ່ນໍາໃຊ້ທຶນທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງໂດຍເງິນກູ້ຢືມ ຫຼື ຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ ADB ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງ. ການນໍາໃຊ້ແຜນດັ່ງກ່າວ ຕ້ອງອີງໃສ່ຄວາມຕ້ອງການດ້ານຄຸນວຸດທິບາງຢ່າງສໍາລັບສິນຄ້າທີ່ຈະມີ ການຈັດຊື້ໃນຮູບແບບສັນຍາສະໜອງສິນຄ້າ ແລະ ສໍາລັບຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນຮູບແບບສັນຍາວຽກກໍ່ສ້າງ. ສໍາລັບວຽກການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ ຖືວ່າມີຄວາມເໝາະສົມກໍ່ຕໍ່ເມື່ອລວມຍອດລາຍຮັບແຫ່ງຊາດ (GNI) ສະເລັຍຕໍ່ຫົວຄົນ ແມ່ນນອນໃນເກນລະດັບຕໍ່ໄປນີ້.²

3.4 ສໍາລັບ ADB, ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ສໍາລັບສິນຄ້າ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຝ່າຍດຽວ, ການສະໜອງ ແລະ ການຕິດຕັ້ງ ຫຼື ສັນຍາຂໍກູ້ນແຈ ຈະນໍາໃຊ້ໃນຖ້າຕົກໃນກໍລະນີລຸ່ມນີ້ເທົ່ານັ້ນ:

- (i) ຂໍ້ກຳນົດທີ່ສະແດງອອກ ອະນຸຍາດໃຫ້ນໍາໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ຕາມແຜນຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງໂຄງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ໃນກໍລະນີຕ່າງໆທີ່ຕິດພັນກັບການປະມູນເປີດກວ້າງ;
- (ii) ເອກະສານປະມູນທີ່ນໍາໃຊ້ຈະກຳນົດລາຍລະອຽດສະເພາະເຖິງວິທີການໃຫ້ສິດທິພິເສດທີ່ຈະນໍາມາໃຊ້;

² ADB ໄດ້ກຳນົດເປັນແຕ່ລະປີ ແລະ ເຫັນດີໃຫ້ຜູ້ກູ້ຢືມເປັນແຕ່ລະກໍລະນີ. ເພື່ອສົ່ງເສີມລະບົບເອກະພາບ, ADB ອາດຈະອີງຕາມວົງເງິນ GNI ທີ່ທະນາຄານໂລກກຳນົດແຕ່ລະປີ ເພື່ອໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ.

- (iii) ຜູ້ກູ້ຢືມສິບຕໍ່ຮ້າສາສິດການໃຫ້ສິດທິພິເສດໃນເວລາໂຄສະນາ (ຕົວຢ່າງ: GNI ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນນອນຢູ່ໃນຂອບເຂດທີ່ນຳໃຊ້ ໃນກໍລະນີສັນຍາວຽກກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ); ແລະ
- (iv) ຕໍ່ກັບການໂຄສະນາ ຫຼື ການແຈ້ງເຊີນທີ່ນຳໃຊ້, ບໍ່ວ່າຈະເປັນການຄັດເລືອກຄຸນວຸດທິກ່ອນການປະມູນ ຫຼື ການປະມູນ, ຕ້ອງລະບຸແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດທີ່ຈະນຳໃຊ້ຢ່າງຈະແຈ້ງ.

3.5 ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2 ຈະອະທິບາຍຂໍ້ກຳນົດຕ່າງໆ ທີ່ບັນຈຸຢູ່ໃນເອກະສານປະມູນມາດຕະຖານຂອງ ADB ທີ່ນຳໃຊ້ ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດສຳລັບສິນຄ້າ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ ແລະ ຄວາມຮັບຜິດຊອບຝ່າຍດຽວ, ການສະໜອງ ແລະ ການຕິດຕັ້ງ ຫຼື ສັນຍາຂໍ້ນຸ້ມແຈ.

B. ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ

1. ບໍລິສັດທີ່ປຶກສາ

3.6 ສຳລັບຮູບແບບການຄັດເລືອກທີ່ນຳໃຊ້ການປະມູນເປີດກວ້າງ (ການຈັດຈ້າງທັງຄຸນນະພາບ ແລະ ລາຄາ, ການຈັດຈ້າງຕາມງົບປະມານຕົວຈິງ, ການຈັດຈ້າງຕາມຄຸນວຸດທິ, ແລະ ການຈັດຈ້າງຕາມມູນຄ່າຕ່ຳສຸດ),³ ຖ້າຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ຫາກມີຂີດຄວາມສາມາດພຽງພໍ ໂດຍສະເພາະໃຫ້ເຫັນຄວາມຈຳເປັນ ແລະ ຄວາມຕ້ອງການຂອງໂຄງການ, ADB ອາດຈະເຫັນດີອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ກູ້ຢືມ ລະບຸຢູ່ໃນບົດກຳນົດລາຍການໜ້າວຽກບາງຕຳແໜ່ງທີ່ຕ້ອງການເປັນຄົນພາຍໃນ “ສັນຊາດພາຍໃນປະເທດ”. ວິທີທາງປະຕິບັດນີ້ ແມ່ນຕ້ອງການໃຫ້ບໍລິສັດ ທີ່ປຶກສາສະເໜີພຽງແຕ່ຊ່ວຍຊາຍພາຍໃນສຳລັບຕຳແໜ່ງເຫຼົ່ານັ້ນ. ຊ່ວຍຊາຍທີ່ບໍ່ແມ່ນຊ່ວຍຊາຍພາຍໃນຈະບໍ່ໄດ້ ຮັບການປະເມີນ ແລະ ໃຫ້ຄະແນນເປັນສູນ.

3.7 ວິທີທາງປະຕິບັດອື່ນໆ ທີ່ ADB ອາດຈະເຫັນດີອະນຸຍາດໃຫ້ປະກອບ “ການນຳໃຊ້ຊ່ວຍຊາຍພາຍໃນສຳລັບຕຳແໜ່ງຕົ້ນຕໍ” ເປັນບັນທັດຖານການປະເມີນ, ເຊິ່ງຄວນມີສັດສ່ວນສູງຮອດ 10% ຂອງນ້ຳໜັກຄະແນນລວມ. ເອກະສານສະເໜີໂຄງການ ຂອງບໍລິສັດນອນໃນບັນຊີຄັດຈ້ອນ ທີ່ປະກອບບັດໃຈນຳເຂົ້າຂອງຊ່ວຍຊາຍຕົ້ນຕໍພາຍໃນຫຼາຍທີ່ສຸດ (ຕົວຢ່າງ: ຈຳນວນເດືອນຄົນ) ທີ່ສະໜອງໄດ້ຄຸນວຸດທິທີ່ຕ້ອງການ ແມ່ນຈະໃຫ້ຄະແນນສູງສຸດທີ່ສາມາດເປັນໄປໄດ້ຕໍ່ກັບບັນທັດຖານນີ້. ສ່ວນການໃຫ້ຄະແນນຂອງເອກະສານສະເໜີໂຄງການອື່ນ ຈະກຳນົດຕາມສັດສ່ວນຈາກຄະແນນສູງສຸດ ໂດຍຂຶ້ນກັບລະດັບການນຳໃຊ້ຊ່ວຍຊາຍພາຍໃນ ເຂົ້າໃນເອກະສານສະເໜີໂຄງການແຕ່ລະອັນ.

2. ຊ່ວຍຊາຍບຸກຄົນ

3.8 ການຄັດເລືອກຊ່ວຍຊາຍບຸກຄົນ, ໃນບົດກຳນົດລາຍການໜ້າວຽກ ອາດຈະລະບຸຄວາມຕ້ອງການທີ່ປຶກສາພາຍໃນ ເພື່ອປະຕິບັດວຽກງານນັ້ນ, ຖ້າມີການໃຫ້ເຫດຜົນພຽງພໍເພື່ອນຳໃຊ້ວິທີທາງປະຕິບັດນີ້. ສ່ວນການການພິຈາລະນາທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ອາດລວມມີການກຳນົດສະເພາະປະເທດ ແລະ ປະສົບການທີ່ຕ້ອງການ, ນອກນັ້ນອາດຈະແມ່ນງົບປະມານທີ່ຈຳກັດ ຫຼື ຄວາມຈຳເປັນເພື່ອ ຄວາມຍືນຍົງຂອງປະເທດສະມາຊິກທີ່ນອນໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາຂອງ ADB ໂດຍໃຫ້ຊ່ວຍຊາຍພາຍໃນເປັນຜູ້ປະຕິບັດວຽກຈະສະດວກກວ່າ.

³ ເບິ່ງລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ (ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 4, ວັກ 5-10).

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 1: ການນຳໃຊ້ ການໃຫ້ ສິດທິພິເສດ ພາຍໃນປະເທດ – ເຫດຜົນ ແລະ ສິ່ງທ້າທາຍ

A. ເຫດຜົນ

A1.1 ຂໍ້ຖືກຖຽງຕົ້ນຕໍເພື່ອສະໜັບສະໜູນການນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດນັ້ນແມ່ນປະ ເດັນ ທີ່ການດຳເນີນທຸລະກິດຂອງປະເທດທີ່ມີລາຍຮັບຕ່ຳກວ່າຈະມີຂໍ້ເສຍປຽບໃນການແຂ່ງຂັນກັບບໍລິສັດຕ່າງປະ ເທດ, ເຊິ່ງອາດຈະແມ່ນຄວາມບໍ່ສົມດູນຂອງຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ລະຫວ່າງບໍລິສັດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ບໍລິສັດຕ່າງປະເທດ ອາດຈະເຂົ້າເຖິງເຕັກໂນໂລຊີ, ການເງິນ ແລະ ພື້ນຖານໂຄງລ່າງໄດ້ດີກວ່າເພື່ອເພີ່ມສະມັດ ຕະພາບໃນການຜະລິດ ແລະ ມີຕົ້ນທຶນການຜະລິດຕ່ຳກວ່າ. ນອກຈາກນັ້ນ, ບໍລິສັດຕ່າງປະເທດ ອາດຈະໄດ້ຮັບຜົນ ປະໂຫຍດຈາກຂະໜາດຂອງເສດຖະກິດ. ສະນັ້ນ, ບໍລິສັດພາຍໃນ ຢູ່ບັນດາປະເທດທີ່ລາຍຮັບຕ່ຳກວ່າ ອາດຈະ ຕ້ອງການໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດ ເພື່ອສາມາດແຂ່ງຂັນກັບບໍລິສັດຕ່າງປະເທດ ທາງດ້ານລາຄາ ແລະ/ຫຼື ມາດຕະການ ການປ້ອງກັນອື່ນໆ.

A1.2 ການມອບສັນຍາໃຫ້ບໍລິສັດພາຍໃນ ຖືວ່າເປັນການໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມ ແກ່ຊຸມຊົນຢູ່ທ້ອງຖິ່ນໄດ້ຫຼາຍກວ່າ ໂດຍຜ່ານຮູບການສ້າງວຽກເຮັດງານທຳເພີ່ມຂຶ້ນ, ລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຮັບຈາກ ພາສີ-ອາກອນ, ເມື່ອທຽບກັບການມອບສັນຍາໃຫ້ບໍລິສັດຕ່າງປະເທດ ທີ່ມີການຈ້າງພະນັກງານ ແລະ ຈ່າຍພາສີ- ອາກອນອອກນອກປະເທດ. ເມື່ອມີການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ, ເປັນການສົມມຸດຖານວ່າ ໄດ້ສ້າງຜົນ ປະໂຫຍດໃຫ້ທ້ອງຖິ່ນ ໂດຍຜ່ານການມອບສັນຍາໃຫ້ບໍລິສັດພາຍໃນ ເປັນການດີກວ່າທີ່ຈະອາດຈະມີຄວາມເປັນ ໄປໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຂອງອົງກອນຄຸ້ມຄອງໂຄງການສູງຂຶ້ນຖ້າຫາກສົມທຽບກັບສະຖານະການທີ່ມອບສັນຍາ ໃຫ້ບໍລິສັດຕ່າງປະເທດ.

B. ສິ່ງທ້າທາຍ

A1.3 ສິ່ງທ້າທາຍຕົ້ນຕໍທີ່ຕິດພັນກັບການນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດລວມມີ:

- (i) **ຂາດຂໍ້ມູນ ແລະ ການວິເຄາະ.** ມີໜ້ອຍອົງກອນຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ທີ່ຕິດຕາມການນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດ ທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ, ດຳເນີນການປະເມີນ ຫຼື ປະເມີນຜົນກທົບ. ຖ້າຫາກຂາດຂໍ້ມູນເຫຼົ່ານີ້ ກໍມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ຊ່ວຍການຕັດສິນໃຈດ້ານນະໂຍບາຍໂດຍອີງໃສ່ຫຼັກຖານທີ່ມີ. ຖ້າມີການ ປະເມີນຜົນ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນອີງໃສ່ແຜນພາຍໃນທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອສົ່ງເສີມກຸ່ມດ້ອຍໂອກາດ ເຊັ່ນ: ກຸ່ມຊົນເຜົ່າພື້ນເມືອງ, ວິສາຫະກິດຂະໜາດນ້ອຍ ແລະ ກາງ (SMEs),¹ ຫຼື ທຸລະກິດ ທີ່ເພດຍິງເປັນຜູ້ນຳ ແມ່ນມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ ແຕ່ທ່າອ່ຽງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການ ໃຫ້ສິດທິພິເສດ ບໍ່ມີປະສິດທິຜົນດ້ານມູນຄ່າ ແລະ ມີຜົນກະທົບຕ່ຳ ຕໍ່ການສົ່ງເສີມຄວາມຍືນຍົງ.
- (ii) **ການອອກແລຈຈາກສິ່ງຈູງໃຈ.** ບາງຄັ້ງຄາວ, ຜູ້ກູ້ຢືມ (ລວມທັງຜູ້ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ) ຂາດ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານ ເພື່ອນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ, ຫຼື ອົງກອນຄຸ້ມຄອງໂຄງການບໍ່ ເຫັນຜົນປະໂຫຍດຂອງການຈ່າຍເພີ່ມເພື່ອສາມາດໄດ້ມາຈາກການຈັດຊື້ໃນລາຄາທີ່ຕ່ຳກວ່າ. ລະດັບການໃຫ້ສິດທິພິເສດດ້ານລາຄາທີ່ທະນາຄານພັດທະນາຫຼາຍຝ່າຍສ່ວນໃຫຍ່ໄດ້ກຳນົດ ໃນໄລຍະຜ່ານມາອາດເປັນອຸປະສັກ, ຕົວຢ່າງ: 15% (ຄົງທີ່) ສໍາລັບສິນຄ້າ ແລະ ອາດເປັນ ຕົວເລກໃຫຍ່ປະມານຂອງອົງກອນ.

¹ ການທົບທວນລະອຽດຂອງວິທີທາງປະຕິບັດຂອງລັດຖະບານຕໍ່ການໃຫ້ສິດທິພິເສດຂອງ SME ໃນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງທົ່ວໄປ, ເບິ່ງ ADB. ປີ 2012. ການພັດທະນາ SME: ການຂະຫຍາຍຕົວໂດຍລວມ ແລະ ການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງຂອງລັດຖະບານ. ມະນີລາ.

- (iii) **ຄ່າໃຊ້ຈ່າຍບໍລິຫານ.** ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມປະມູນ ແລະ ອົງກອນຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ທັງສອງອາດຈະບໍ່ມີຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຕ້ອງການເພື່ອຄິດໄລ່ວິທີການໃຫ້ສິດທິພິເສດທ້ອງຖິ່ນ ແລະ/ຫຼື ໃນທາງເລືອກອື່ນ ແມ່ນການກຳນົດຄຸນວຸດທິເໝາະສົມ. ຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມປະມູນພາຍໃນອາດຈະບໍ່ຢາກເປີດເຜີຍລາຍລະອຽດຄ່າບໍລິຫານ ຫຼື ຕົ້ນທຶນການຜະລິດ. ຍິ່ງໄປກວ່ານັ້ນ, ເພື່ອຮັບປະກັນສະໜອງໄດ້ຕາມບັນທຶກຖານ, ອົງກອນຄຸ້ມຄອງໂຄງການ ອາດຈຳເປັນຕ້ອງເພີ່ມການຕິດຕາມຄ່າໃຊ້ຈ່າຍຕົວຈິງ ແລະ ຜົນກະທົບ. ປະເດັນເຫຼົ່ານີ້ ອາດຈະເພີ່ມຄວາມສະຫຼັບສັບຊ້ອນໃນໂລກຂອງຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງແບບຄົບວົງຈອນເພື່ອກຳນົດໄດ້ເຖິງຄວາມຫຍຸ້ງຍາກຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດທ້ອງຖິ່ນ ເຊິ່ງອາດເປັນສິ່ງທີ່ຂາດແຮງຈູງໃຈໃຫ້ບໍລິສັດເພື່ອຮອງຮັບຕ່ອງໂສ້ການສະໜອງແບບຄົບວົງຈອນໃຫ້ສອດຄ່ອງກັບການໃຫ້ສິດທິພິເສດເຫຼົ່ານັ້ນ.
- (iv) **ບັນຫາອື່ນໆ.** ຄຳຖາມທີ່ຫຍຸ້ງຍາກອື່ນໆ ເມື່ອພິຈາລະນາການນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ລວມມີ: (i) ວິທີການກຳນົດລະດັບການໃຫ້ສິດທິພິເສດດ້ານລາຄາເໝາະສົມທີ່ສຸດ, ລະດັບການໃຫ້ສິດທິພິເສດທ້ອງຖິ່ນທີ່ເໝາະສົມ ແລະ ວິທີການຄິດໄລ່ທີ່ຖືກຕ້ອງ; (ii) ບໍລິສັດໃດຄວນໄດ້ຮັບຜົນປະໂຫຍດຈາກການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ແລະ (iii) ປະເທດໃດມີຄຸນວຸດທິ ເໝາະສົມ ທີ່ໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ອີງໃສ່ພື້ນຖານ ການວັດແທກອັນໃດ (ລວມຍອດລາຍຮັບແຫ່ງຊາດສະເລ່ຍໃສ່ຫົວຄົນ ຫຼື ປັດໃຈອື່ນໆ).

A1.4 ຜົນໄດ້ຮັບຈາກປະສົບການຂອງທະນາຄານພັດທະນາຫຼາຍຝ່າຍຊີ້ໃຫ້ເຫັນວ່າ ຜູ້ກຽມຈຳນວນໜ້ອຍໜຶ່ງມີທ່າອ່ຽງສະເໜີຂໍນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ, ແລະ ຖ້າໄດ້ນຳໃຊ້ມັນອາດຈະມີຜົນກະທົບພຽງເລັກນ້ອຍຕໍ່ການຕັດສິນໃຈມອບສັນຍາ.²

² M. Alexander and C. Fletcher. ປີ 2012. ການນຳໃຊ້ ແລະ ຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍທະນາຄານຕໍ່ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ. ເອກະສານປຶກສາຫາລືຂອງທະນາຄານໂລກ. ວິຊິງຕັນ, ດີຊີ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ 2: ການນຳໃຊ້ຂອບເຂດ ລາຄາເພື່ອໃຫ້ສິດທິພາຍໃນປະເທດ

A2.1 ຂໍ້ກຳນົດການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ໄດ້ປະກອບເຂົ້າເອກະສານປະມູນມາດຕະຖານຂອງ ທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ (ADB) ເພື່ອການເຮັດທຸລະກຳຕ່າງໆຕາມລະບຽບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສຳລັບຜູ້ກູ້ຢືມ ຂອງ ADB: ສຳລັບການສະໜອງສິນຄ້າ, ການກຳສ້າງ/ສ້ອມປຸງ, ການບໍລິການທີ່ປຶກສາ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ບໍ່ແມ່ນທີ່ປຶກສາ (ປີ 2017, ແລະ ສະບັບປັບປຸງ ໃນແຕ່ລະໄລຍະ) ທີ່ໄດ້ນຳໃຊ້. ໃນກໍລະນີທາກມີຄວາມແຕກຕ່າງ ລະຫວ່າງຂໍ້ກຳນົດໃນຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ ແລະ ໃນເອກະສານຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງໃດໜຶ່ງຂອງ ອົງກອນຄຸ້ມຄອງໂຄງ ການເປັນຜູ້ອອກນັ້ນໃຫ້ຖືເອົາຕາມຂໍ້ກຳນົດໃນເອກະສານຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງນັ້ນນັ້ນສັກສິດກວ່າ.

A. ສິດທິພິເສດສຳລັບສິນຄ້າທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ

A2.2 ໂດຍໄດ້ຮັບການຕົກລົງກັບ ADB, ຜູ້ກູ້ຢືມ (ຫຼື ຜູ້ທີ່ໄດ້ຮັບທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ) ອາດຈະໃຫ້ຂອບເຂດຂອງ ສິດທິພິເສດໃນການປະເມີນຜົນການປະມູນ ພາຍໃຕ້ຮູບແບບການປະມູນເປີດກວ້າງ (OCB) (ບໍ່ວ່າຈະລົງ ໂຄສະນາສາກົນ ຫຼື ພາຍໃນປະເທດ) ໄດ້ຍື່ນປະມູນໂດຍສະໜອງສິນຄ້າປະເພດໃດໜຶ່ງທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດ ຂອງຜູ້ກູ້ຢືມ, ເມື່ອສົມທຽບກັບການຍື່ນປະມູນ ໂດຍສະໜອງສິນຄ້າທີ່ຜະລິດຈາກແຫຼ່ງອື່ນ.

A2.3 ໃນກໍລະນີນີ້, ເອກະສານປະມູນຈະຕ້ອງໄດ້ລະບຸຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບ ການໃຫ້ສິດທິພິເສດຕໍ່ສິນຄ້າທີ່ຜະ ລິດພາຍໃນປະເທດ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຕ້ອງການ ເພື່ອກຳນົດໄດ້ຄຸນນະພາບທີ່ເໝາະສົມທີ່ຈະໄດ້ຮັບສິດດັ່ງກ່າວ. ສັນຊາດຂອງຜູ້ຜະລິດ ຫຼື ຜູ້ສະໜອງສິນຄ້າ ຈະບໍ່ເປັນເງື່ອນໄຂເພື່ອກຳນົດຄຸນນະພາບທີ່ເໝາະສົມ. ວິທີການ ແລະ ຂັ້ນຕອນ ເພື່ອກຳນົດລຸ່ມນີ້ຈະເປັນວິທີດຳເນີນການປະເມີນຜົນ ແລະ ການສົມທຽບເອກະສານຍື່ນປະມູນ.

B. ສຳລັບສັນຍາສະໜອງສິນຄ້າ

A2.4 ເອກະສານຍື່ນປະມູນທີ່ສະໜອງເງື່ອນໄຂໄດ້ເປັນສ່ວນໃຫຍ່ຕ້ອງຈັດເຂົ້າໜຶ່ງໃນສາມກຸ່ມເພື່ອສົມ ທຽບດັ່ງລຸ່ມນີ້:

- (i) ກຸ່ມ A. ເອກະສານຍື່ນປະມູນ ທີ່ສະໜອງສິນຄ້າທັງໝົດທີ່ຜະລິດພາຍໃນປະເທດຂອງຜູ້ກູ້ຢືມ, ຖ້າຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມປະມູນ ໄດ້ສະໜອງເປັນທີ່ພໍໃຈ ຂອງຜູ້ກູ້ຢືມ ແລະ ADB:

- (a) ແຮງງານ, ວັດຖຸດິບ ແລະ ອົງປະກອບອື່ນໆໄດ້ຈາກພາຍໃນປະເທດຂອງຜູ້ກູ້ຢືມໂດຍທົ່ວໄປຈະປະກອບເປັນ 30% ຫຼື ຫຼາຍກວ່ານັ້ນ ຂອງລາຄາສິນຄ້ານ EXW¹ ຂອງຜະລິດຕະພັນສິນຄ້າທີ່ສະເໜີ;² ແລະ
- (b) ສິ່ງອຳນວຍຄວາມສະດວກການຜະລິດຂອງສິນຄ້າເຫຼົ່ານັ້ນ ທີ່ຈະໄດ້ຜະລິດ ຫຼື ປະກອບສ່ວນເຂົ້າໃນການຜະລິດ ແລະ/ຫຼື ປະກອບສ່ວນເປັນສິນຄ້າດັ່ງກ່າວຢ່າງໜ້ອຍແມ່ນໃນໄລຍະຍືນເອກະສານປະມູນ.
- (ii) ກຸ່ມ B. ເອກະສານຍືນປະມູນອື່ນໆທັງໝົດ ທີ່ສະໜອງສິນຄ້າທີ່ໄດ້ຜະລິດຢູ່ໃນປະເທດຂອງຜູ້ກູ້ຢືມ.
- (iii) ກຸ່ມ C. ເອກະສານຍືນປະມູນ ທີ່ສະໜອງສິນຄ້າ ທີ່ໄດ້ຜະລິດຢູ່ຕ່າງປະເທດ ເຊິ່ງໄດ້ນຳເຂົ້າແລ້ວ ຫຼື ຈະຖືກນຳເຂົ້າໂດຍກົງ

A2.5 ລາຄາສະເໜີປະມູນສິນຄ້າໃນເອກະສານຍືນປະມູນຂອງກຸ່ມ A ແລະ B ຄວນລວມພາສີ-ອາກອນທັງໝົດ ທີ່ຕ້ອງຈ່າຍ ຫຼື ຈະຕ້ອງຈ່າຍ ຕາມວັດສະດຸພື້ນຖານ ຫຼື ສິ່ງປະກອບທີ່ຊື້ຈາກຕະຫຼາດພາຍໃນປະເທດ ຫຼື ນຳເຂົ້າ, ແຕ່ບໍ່ລວມອາກອນການຂາຍ ຫຼື ອາກອນທີ່ຄ້າຍຄືກັນຂອງຜະລິດທະພັນສຳເລັດຮູບ. ສ່ວນລາຄາສະເໜີປະມູນສິນຄ້າໃນເອກະສານຍືນປະມູນຂອງກຸ່ມ C ຄວນເປັນລາຄາ CIF (ມູນຄ່າ, ການປະກັນໄພ ແລະ ການຂົນສົ່ງຮອດສະຖານທີ່), (ຊື່ທ່າເຮືອຢູ່ປາຍທາງ ຫຼື ດ່ານຊາຍແດນຂອງປະເທດຜູ້ຈັດຊື້) ຫຼື CIP (ມູນຄ່າ, ການປະກັນໄພ ແລະ ການຂົນສົ່ງ) (ຊື່ສະຖານທີ່ຢູ່ປາຍທາງ, ເຊິ່ງລວມພາສີ-ອາກອນທັງໝົດທີ່ຕ້ອງຈ່າຍ ຫຼື ຈະຕ້ອງຈ່າຍ).³

A2.6 ຂັ້ນຕອນທຳອິດ, ດຳເນີນການປະເມີນຜົນເອກະສານຍືນປະມູນທັງໝົດຂອງແຕ່ລະກຸ່ມ ເພື່ອສົມທຽບ ແລະ ກຳນົດໄດ້ເອກະສານຍືນປະມູນທີ່ສະເໜີລາຄາຕ່ຳສຸດໃນແຕ່ລະກຸ່ມ. ເອກະສານສະເໜີລາຄາຕ່ຳສຸດຫຼັກປະເມີນສົມທຽບກັນ ແລະ ຈາກຜົນຂອງການສົມທຽບນີ້, ເອກະສານຍືນປະມູນໃດໃນກຸ່ມ A ຫຼື ກຸ່ມ B ຫາກຕ່ຳ ສຸດ, ຈະຖືກຄັດເລືອກເພື່ອມອບສັນຍາ.

A2.7 ຖ້າຜົນການສົມທຽບ ຕາມກ່າວມາຈາກວັກຂ້າງເທິງນັ້ນ, ເອກະສານຍືນປະມູນທີ່ສະເໜີລາຄາຕ່ຳສຸດຫຼັກປະເມີນຫາກໄດ້ຈາກກຸ່ມ C, ເອກະສານຍືນປະມູນທີ່ສະເໜີລາຄາຕ່ຳສຸດຫຼັກປະເມີນ ຈາກກຸ່ມ C ຈະສືບຕໍ່ສົມທຽບກັບ ເອກະສານຍືນປະມູນທີ່ສະເໜີລາຄາຕ່ຳສຸດຫຼັກປະເມີນ ຈາກກຸ່ມ A, ພາຍຫຼັງໄດ້ເພີ່ມເຂົ້າໃນລາຄາສິນຄ້າຫຼັກປະເມີນ ທີ່ສະເໜີໃນເອກະສານຍືນປະມູນຈາກກຸ່ມ C, ເຊິ່ງເພື່ອຮັບໃຊ້ຈຸດປະສົງຂອງການສົມທຽບເທົ່ານັ້ນ, ໂດຍທົ່ວໄປມູນຄ່າທີ່ທຽບເທົ່າແມ່ນບໍ່ເກີນ 15% ຂອງລາຄາປະມູນໃນ CIF ຫຼື CIP.⁴ ເອກະສານຍືນປະມູນທີ່ສະເໜີລາຄາຕ່ຳສຸດຫຼັກປະເມີນ ເຊິ່ງໄດ້ຈາກການສົມທຽບຄັ້ງສຸດທ້າຍຈະຖືກຄັດເລືອກເອົາ.

¹ EXW ພາຍເຖິງ ສິນຄ້າຢູ່ສະຖານທີ່ຜະລິດ, ຢູ່ໂຮງງານ, ຢູ່ສາງ ຫຼື ສິນຄ້າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ (ວາງຂາຍຢູ່ຖານ). ສຳລັບຄຳນິຍາມໃຫ້ອີງຕາມເງື່ອນໄຂການຄ້າສາກົນ ໃນການຂາຍສິນຄ້າ (ສະບັບປີ 2010) ຂອງສະພາການຄ້າສາກົນ, ປາຣີ: <https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/incoterms-rules-2010/>

² ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ກັບສິນຄ້າທີ່ສະໜອງ ທີ່ມີໜຶ່ງລາຍການມີມູນຄ່າເພີ່ມຂອງການຜະລິດພາຍໃນປະເທດຫຼາຍກວ່າ 30% ແຕ່ຜົນລວມມູນຄ່າເພີ່ມພາຍໃນປະເທດທັງໝົດ ບໍ່ມີຜົນຕໍ່ສ່ວນຮ້ອຍ (ເປີເຊັນ) ຕ່ຳສຸດທີ່ຕ້ອງການ (ໂດຍທົ່ວໄປແມ່ນ 30%) ຂອງລາຄາທັງໝົດ. ມູນຄ່າເພີ່ມພາຍໃນປະເທດ ໂດຍທົ່ວໄປປະກອບມີຄ່າແຮງງານພາຍໃນ, ສິ່ງປະກອບວັດສະດຸ, ຄ່າບໍລິຫານພາຍໃນ ແລະ ກຳໄລ ເລີ່ມຈາກຂັ້ນຕອນການຂຸດຄົ້ນວັດຖຸດິບຈົນໄດ້ຜະລິດຕະພັນສຸດທ້າຍ. ຖ້າການຄິດໄລ່ມູນຄ່າເພີ່ມພາຍໃນປະເທດ ຫາກມີຄວາມຫຍຸ້ງຍາກ ແລະ ໃຊ້ເວລາຫຼາຍ, ວິທີການ "ສິ່ງປະກອບການນຳເຂົ້າໂດຍກົງ" ອາດຈະນຳໃຊ້ປ່ຽນແທນໄດ້. ຕາມວິທີການນີ້, ສິ່ງປະກອບການນຳເຂົ້າໂດຍກົງ ທີ່ນຳໃຊ້ກັບ CIF (ກໍລະນີມູນຄ່າ, ການປະກັນໄພ ແລະ ການຂົນສົ່ງຮອດສະຖານທີ່) ຫຼື CIP (ກໍລະນີ ມູນຄ່າ, ການປະກັນໄພ ແລະ ການຂົນສົ່ງ) ຕາມເງື່ອນໄຂການຄ້າສາກົນ ໃນການຂາຍສິນຄ້າ ແມ່ນໜ້ອຍກວ່າ 50% ຂອງລາຄາທີ່ສະເໜີ EXW (ສິນຄ້າຢູ່ສະຖານທີ່ຜະລິດ, ຢູ່ໂຮງງານ, ຢູ່ສາງ ຫຼື ສິນຄ້າທີ່ມີຢູ່ແລ້ວ (ວາງຂາຍຢູ່ຖານ) ຈະຖືວ່າໄດ້ຄຸນວຸດທິທີ່ເໝາະສົມ.

³ CIF ພາຍເຖິງ ມູນຄ່າ, ຄ່າປະກັນໄພ ແລະ ຄ່າຂົນສົ່ງຮອດສະຖານທີ່ ແລະ CIP ພາຍເຖິງ ມູນຄ່າ, ຄ່າປະກັນໄພ ແລະ ຄ່າຂົນສົ່ງ. ສຳລັບຄຳນິຍາມ ໃຫ້ອີງຕາມເງື່ອນໄຂການຄ້າສາກົນ ໃນການຂາຍສິນຄ້າ (ສະບັບປີ 2010) (ຂໍ້ຄວາມພາຍເທດລຸ່ມສຸດ 1).

⁴ ການນຳໃຊ້ສ່ວນຮ້ອຍ (ເປີເຊັນ) ທີ່ກຊານິດໃນແຜນຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ແລະ ເອກະສານປະມູນ. ຜູ້ກູ້ຢືມຈຳຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນ ໃນການເລືອກຂອບເຂດຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດ.

C. ສໍາລັບສັນຍາແບບຄວາມຮັບຜິດຊອບຝ່າຍດຽວ, ການສະໜອງ ແລະ ການຕິດຕັ້ງ ຫຼື ສັນຍາຂໍ້ກຸນແຈ

A2.8 ໃນກໍລະນີສັນຍາແບບຄວາມຮັບຜິດຊອບຝ່າຍດຽວ, ການສະໜອງ ແລະ ການຕິດຕັ້ງ ຫຼື ສັນຍາຂໍ້ກຸນແຈ ເຊິ່ງຈຳນວນລາຍການອຸປະກອນທີ່ບໍ່ໄດ້ແຍກ ນຳມາໂຮມກັນເປັນພູດສັນຍາໜຶ່ງ ຫຼື ພູດປະມູນໜຶ່ງທີ່ຕິດພັນກັບຫຼາຍໆລາຍການ, ຂອບເຂດການໃຫ້ສິດທິພິເສດຈະບໍ່ໄດ້ນຳໃຊ້ທຸກລາຍການໃນພູດພູດ, ແຕ່ນຳໃຊ້ກັບລາຍການອຸປະກອນທີ່ຜະລິດຢູ່ທ້ອງຖິ່ນຂອງພູດດັ່ງກ່າວເທົ່ານັ້ນ.⁵ ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຂໍ້ກຳນົດລຸ່ມນີ້ ແມ່ນຈະໄດ້ນຳໃຊ້ກໍ່ຕໍ່ເນື່ອ, ດັ່ງທີ່ລະບຸໄວ້, ຖ້າມູນຄ່າພາສີ-ອາກອນ ບໍ່ໄດ້ລວມເຂົ້າໃນລາຄາສະເໜີປະມູນ ແລະ ລາຄາສິນຄ້ານຳເຂົ້າ ສະເໜີເປັນລາຄາ CIF ຫຼື CIP.

- (i) ອຸປະກອນທີ່ສະເໜີໄດ້ມາຈາກຕ່າງປະເທດ ຕ້ອງໃສ່ລາຄາ CIF ຫຼື CIP, ແລະ ອຸປະກອນທີ່ສະເໜີໄດ້ຈາກທ້ອງຖິ່ນ ຕ້ອງໃສ່ລາຄາ EXW (ບໍ່ມີອາກອນການຂາຍ ຫຼື ອາກອນທີ່ຄ້າຍຄື).
- (ii) (ອົງປະກອບອື່ນໆທັງໝົດ, ເຊັ່ນ: ການອອກແບບ, ການກໍ່ສ້າງສ້ອມແປງ, ການຕິດຕັ້ງ ແລະ ການກວດກາຈະຕ້ອງໃສ່ລາຄາແຍກຕ່າງຫາກ.

A2.9 ຂັ້ນຕອນແມ່ນປະກອບດ້ວຍ:

- (i) ການປະມູນບໍ່ຄວນຈັດເປັນກຸ່ມ A, B, ຫຼື C.
- (ii) ໃນການສົມທຽບເອກະສານຍື່ນປະມູນ, ມີພຽງແຕ່ລາຄາສະເໜີປະມູນ CIF ຫຼື CIP ຂອງ ເອກະສານຍື່ນປະມູນແຕ່ລະອັນທີ່ຢູ່ນອກປະເທດຂອງຜູ້ກູ້ຢືມເທົ່ານັ້ນນຳມາເພີ່ມສ່ວນຮ້ອຍ (ເປີເຊັນ) ການໃຫ້ສິດທິພິເສດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ (ໂດຍທົ່ວໄປບໍ່ເກີນ 15%).⁶
- (iii) ບໍ່ໃຫ້ນຳໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ສໍາລັບການບໍລິການ ຫຼື ການກໍ່ສ້າງທີ່ຕິດພັນ ລວມໃນພູດການປະມູນນັ້ນໆ.

D. ການໃຫ້ສິດທິພິເສດແກ່ຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນປະເທດ

A2.10 ສໍາລັບສັນຍາກໍ່ສ້າງທີ່ໄດ້ມອບໂດຍຜ່ານການປະມູນເປີດກວ້າງ(OCB), ການໃຫ້ສິດທິພິເສດແກ່ຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນປະເທດ⁷ ແມ່ນນຳໃຊ້ຢູ່ປະເທດທີ່ໄດ້ຄຸນວຸດທິເໝາະສົມເທົ່ານັ້ນ.⁸ ຜູ້ກູ້ຢືມທີ່ໄດ້ຄຸນວຸດທິເໝາະສົມ, ຕາມການຕົກລົງກັບ ADB, ອະນຸຍາດໃຫ້ມີຂອບເຂດການໃຫ້ສິດທິພິເສດແກ່ຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນປະເທດ ⁹ ໂດຍທົ່ວໄປບໍ່ເກີນ 7,5% ຕາມຂໍ້ກຳນົດລຸ່ມນີ້:

⁵ ຂອບເຂດຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ອາດຈະນຳໃຊ້ກັບສິນຄ້າທີ່ຜະລິດຢູ່ພາຍໃນປະເທດ ໃນຮູບແບບຂໍ້ກຸນແຈຮັບຜິດຊອບຝ່າຍດຽວ (ລວມທັງສັນຍາອອກແບບ-ກໍ່ສ້າງ), ແລະ ໃນສັນຍາໃໝ່ທີ່ມີຄວາມສະຫຼັບສັບຊ້ອນ (ສໍາລັບສິນຄ້າ ແລະ ລາຍການທີ່ແຍກບໍ່ໄດ້ຂອງສິນຄ້າ ແລະ ການສະໜອງໂຮມກັນເປັນພູດສັນຍາດຽວ) ເມື່ອມູນຄ່າທີ່ຄາດຄະເນໄວ້ຂອງສິນຄ້າ ແລະ ການສະໜອງ ໃຫ້ການກໍ່ສ້າງເປັນປະຈຳກ່ອນການປະມູນ ທີ່ເທົ່າກັບ ຫຼື ຫຼາຍກວ່າ 60% ຂອງວຽກກໍ່ສ້າງດັ່ງກ່າວ.

⁶ ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ (ເປີເຊັນ) ທີ່ນຳໃຊ້ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແລະ ເອກະສານປະມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຜູ້ກູ້ຢືມ ຈະຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນໃນການເລືອກເອົາຂອບເຂດຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວ.

⁷ ຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນປະເທດ ອາດຈະມີຄຸນວຸດທິເໝາະສົມ ທີ່ຈະໄດ້ສິດທິພິເສດ ໃນສັນຍາກໍ່ສ້າງ/ສອມແປງ ເຊິ່ງອາດລວມການກໍ່ສ້າງ, ການບຸກເບີກ ແລະ ບັບລະດັບໜ້າດິນ, ການພັດທະນາທີ່ດິນ, ລະບົບລະບາຍນ້ຳຢູ່ສະໜາມ, ການເຈາະນ້ຳບາດານ, ການບຸກເບີກສະໜາມຂອງໂຄງການຕົວເມືອງ, ການຕິດຕັ້ງລະບົບສະໜອງນ້ຳ, ການສ້າງສາຍສົ່ງໄຟຟ້າ, ການສ້າງພາບຖ່າຍທາງອາກາດ, ການເຮັດແຜນທີ່ ຫຼື ການຜັນປັ້ງການສັດຕູພຶດ.

⁸ ຕໍ່ກັບປະເທດ ທີ່ໄດ້ຄຸນວຸດທິເໝາະສົມທີ່ໄດ້ລະດັບ GNI ສະເລ່ຍຕໍ່ຫົວຄົນຫົວຄົນເຊິ່ງໄດ້ຮັບແຈ້ງການຈາກ ADB ໃນແຕ່ລະໄລຍະ, ເບິ່ງຂໍ້ຄວາມໝາຍເຫດລຸ່ມສຸດ 2.

⁹ ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ (ເປີເຊັນ) ທີ່ນຳໃຊ້ ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແລະ ເອກະສານປະມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຜູ້ກູ້ຢືມຈະຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນໃນການເລືອກເອົາຂອບເຂດຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວ.

- (i) ຜູ້ຮັບເໝົາ ທີ່ສະໝັກໃຊ້ການໃຫ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວແມ່ນ ຕ້ອງສະໜອງເອກະສານ, ເຊິ່ງເປັນສ່ວນໜຶ່ງຂອງຂໍ້ມູນທີ່ໄດ້ຄຸນວຸດທິເໝາະສົມ, ໃນຂັ້ນຕອນການຄັດເລືອກຄຸນວຸດທິກ່ອນການປະມູນ ແລະ/ຫຼື ໄລຍະການປະມູນ, ຂໍ້ມູນຂ່າວສານດັ່ງກ່າວລວມມີລາຍລະອຽດຄວາມເປັນເຈົ້າຂອງຕາມທີ່ຕ້ອງການເພື່ອກຳນົດ ການຈັດປະເພດທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໂດຍຜູ້ກູ້ຢືມ ແລະ ໄດ້ມີການຮັບຮອງຈາກ ADB, ຜູ້ຮັບເໝົາສະເພາະ ຫຼື ກຸ່ມຂອງຜູ້ຮັບເໝົາ ທີ່ໄດ້ຄຸນວຸດທິເໝາະສົມທີ່ໄດ້ຮັບສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ. ເອກະສານປະມູນແມ່ນຈະຕ້ອງລະບຸຢ່າງຈະແຈ້ງກ່ຽວກັບຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ຕ້ອງການຈາກຜູ້ເຂົ້າຮ່ວມປະມູນ ແລະ ວິທີການປະເມີນຜົນ ແລະ ການສົມທົບຂອງເອກະສານຍື່ນປະມູນ ທີ່ມີຜົນຕໍ່ການໃຫ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວ.¹⁰
- (ii) ພາຍຫຼັງໄດ້ຮັບເອກະສານຍື່ນປະມູນ ແລະ ການທົບທວນຂອງຜູ້ກູ້ຢືມ, ເອກະສານຍື່ນປະມູນທີ່ສະໜອງໄດ້ເງື່ອນໄຂເປັນສ່ວນໃຫຍ່ຈະໄດ້ຈັດປະເພດເປັນກຸ່ມດັ່ງຕໍ່ໄປນີ້:
 - (a) ກຸ່ມ A. ເອກະສານຍື່ນປະມູນ ທີ່ໄດ້ສະເໜີຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນ ເຊິ່ງໄດ້ຄຸນວຸດທິເໝາະສົມທີ່ຈະໄດ້ສິດທິພິເສດ.
 - (b) ກຸ່ມ B. ເອກະສານຍື່ນປະມູນ ທີ່ໄດ້ສະເໜີໂດຍຜູ້ຮັບເໝົາອື່ນໆ.

A2.11 ສໍາລັບການປະເມີນ ແລະ ການສົມທົບເອກະສານຍື່ນປະມູນ, ມູນຄ່າເທົ່າກັບອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ (ເປີເຊັນ) ຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ (ຕົວຢ່າງ: ໂດຍທົ່ວໄປປະເມີນ 7,5%)¹¹ ຂອງມູນຄ່າປະມູນທີ່ຈະເພີ່ມໃສ່ໃນລາຄາສະເໜີປະມູນຂອງຜູ້ຮັບເໝົາໃນກຸ່ມ B.

¹⁰ ເພື່ອໄດ້ຄຸນວຸດທິເໝາະສົມ, ຜູ້ຮັບເໝົາ ຕ້ອງໄດ້ຮັບຮອງວ່າເປັນຜູ້ຮັບເໝົາພາຍໃນປະເທດຢ່າງແທ້ຈິງ. ເອກະສານເຊັນປະມູນມາດຕະຖານລວມມີບັນທັດການກຳນົດຄຸນວຸດທິເໝາະສົມທີ່ໄດ້ຕົກລົງກັນສະເພາະໄວ້ໃນເອກະສານເຊັນປະມູນທີ່ໄດ້ອອກ. ADB ຈະບໍ່ໜັກຫ້ວງ ຖ້າຜູ້ກູ້ຢືມມີເຈດຈຳນົງໃຫ້ສິດທິພິເສດ ແກ່ລັດວິສາຫະກິດກໍ່ສ້າງ ຫຼື ບໍລິສັດ ຖ້າເຂົາເຈົ້າມີຄຸນວຸດທິເໝາະສົມທີ່ເຂົ້າຮ່ວມປະມູນ.

¹¹ ອັດຕາສ່ວນຮ້ອຍ (ເປີເຊັນ) ທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້ໃນແຜນຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ແລະ ເອກະສານປະມູນທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ. ຜູ້ກູ້ຢືມ ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໃຫ້ເຫດຜົນໃນການຄັດເລືອກເອົາຂອບເຂດຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດດັ່ງກ່າວ.

ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ຄູ່ມືແນະນຳກ່ຽວກັບການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ

ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ ໄດ້ນຳເອົາວິທີທາງປະຕິບັດຂອງ ADB ໃນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດ ໃນການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ສຳລັບການສະໜອງສິນຄ້າ, ການກໍ່ສ້າງ/ສ້ອມແປງ ແລະ ການບໍລິການ ທີ່ປຶກສາທີ່ໄດ້ຈັດຕັ້ງປະຕິບັດ ໃນໂຄງການທີ່ນຳໃຊ້ ທຶນທັງໝົດ ຫຼື ສ່ວນໃດໜຶ່ງຂອງທຶນກູ້ຢືມ ຫຼື ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຈາກ ADB ຫຼື ກອງທຶນທີ່ ADB ຄຸ້ມຄອງພາຍໃຕ້ ນະໂຍບາຍການຈັດຊື້-ຈັດຈ້າງ ປີ 2017. ແຜນການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນສະບັບໃໝ່ນີ້ ຈະມີຄວາມຍືດຫຍຸ່ນຫຼາຍກວ່າເກົ່າ, ວາງຂອບເຂດຂອງການໃຫ້ສິດທິພິເສດ ທີ່ສາມາດດັດປັບຕາມເພດານທີ່ໄດ້ກຳນົດໄວ້. ຄູ່ມືແນະນຳສະບັບນີ້ຈະແນະນຳວິທີ ການໃຫ້ສິດທິພິເສດພາຍໃນປະເທດແບບໃຫມ່ ສຳລັບການບໍລິການທີ່ປຶກສາ ເຊິ່ງຈະອະນຸຍາດໃຫ້ຜູ້ກູ້ຢືມລວມເອົາ “ການນຳ ໃຊ້ຊ່ຽວຊານພາຍໃນສຳລັບຕຳແໜ່ງຕົ້ນຕໍ” ເພື່ອ ເປັນບັນທຶກຖານໃນການປະເມີນຜົນດ້ານເຕັກນິກ. ກ່ອນໜ້ານີ້ຄວາມເປັນ ໄປໄດ້ມີພຽງຢ່າງດຽວຄື ຕ້ອງການບາງຕຳແໜ່ງທີ່ເປັນ “ທີ່ປຶກສາພາຍໃນ”

ກ່ຽວກັບທະນາຄານພັດທະນາອາຊີ

ວິໄສທັດຂອງ ADB ແມ່ນພາກພື້ນອາຊີ ແລະ ປາຊີຟິກ ປາດສະຈາກຄວາມທຸກຍາກ. ພາລະກິດຂອງ ADB ແມ່ນເພື່ອຊ່ວຍໃຫ້ ບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ເປັນສະມາຊິກຂອງຕົນຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກ ແລະ ປັບປຸງຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງປະຊາ ຊົນໃນປະເທດເຫຼົ່ານັ້ນ. ເຖິງແມ່ນວ່າ ພາກພື້ນນີ້ ຈະປະສົບຜົນສຳເລັດໃນຫຼາຍດ້ານກໍຕາມ, ແຕ່ຍັງມີປະຊາກອນຜູ້ທຸກຍາກ ສ່ວນໃຫຍ່ຂອງໂລກອາໄສຢູ່ໃນພາກພື້ນ. ADB ມີຄວາມມຸ່ງໝັ້ນທີ່ຈະຫຼຸດຜ່ອນຄວາມທຸກຍາກຜ່ານການສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕ ທາງເສດຖະກິດຢ່າງທົ່ວເຖິງ, ການຈະເລີນເຕີບໂຕທີ່ມີຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານສິ່ງແວດລ້ອມ ແລະ ການເຊື່ອມໂຍງໃນພາກ ພື້ນ.

ADB ມີສຳນັກງານໃຫຍ່ຕັ້ງຢູ່ນະຄອນຫລວງມະນິລາ, ມີສະມາຊິກທັງໝົດ 67 ປະເທດ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ 48 ປະເທດມາຈາກ ພາກພື້ນ. ເຄື່ອງມືຕົ້ນຕໍຂອງ ADB ສຳລັບການຊ່ວຍເຫຼືອບັນດາປະເທດສະມາຊິກທີ່ກຳລັງພັດທະນາປະກອບມີການປຶກສາ ຫາລືດ້ານນະໂຍບາຍ, ເງິນກູ້, ການລົງທຶນໃນຫຼັກຊັບ, ການຄ້າປະກັນ, ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ແລະ ທຶນຊ່ວຍເຫຼືອທາງດ້ານວິ ຊາການ.

ASIAN DEVELOPMENT BANK
6 ADB Avenue, Mandaluyong City
1550 Metro Manila, Philippines
www.adb.org